

Conceptueel informatiemodel

Omgevingswet

DSO

Dit informatiemodel is in 2018 Q2 ontwikkeld door DSO project PR04.

Deze versie hoort bij de STOP standaard, te weten bij versie 0.96, van 1 september 2018.

In deze versie zijn alleen die gegevens opgenomen die door bevoegd gezag opgenomen worden in de keten van plan tot publicatie, voor omgevingsplannen en omgevingsverordeningen, ten behoeve van het digitaal stelsel omgevingswet, kortweg, het DSO.

Colofon

	Digitaal stelsel omgevingswet Geonovum
Contactpersoon	Eric van Capelleveen Projectmanager E.vanCapelleveen@geonovum.nl
Versie	1 september 2018
Auteur	Lennart van Bergen, Luc de Horde.
Projectnummer	DSO-PR04

Inhoud

Inleiding	5
Overzicht objecttypes	6
Overzicht kenmerken	11
Objecttype Juridische regel	12
Objecttype Regeltypering	14
Objecttype Activiteit	14
Objecttype Functie	16
Objecttype Beperkingengebied	17
Objecttype Norm	1748
Objecttype Omgevingsnorm	19
Objecttype Omgevingswaarde	1920
Objecttype Locatie	21
Objecttype Gebied	21
Objecttype LocatieGroep	21
Datatypes overzicht.....	22
Waardenlijsten.....	22
Datatype Identificatie	22
Toelichting bij het informatiemodel.....	24
Modelelementen zoals objecttype, attribuutsoort, relatie-soort et cetera	24
Waardenlijsten.....	25
Het werkingsgebied van de regel en hoe deze zich verhoudt tot de locatie van een activiteit, functie, beperkingengebied of norm.....	26
De relatie met omgevingsdocumenten en met een artikel.....	27

Inleiding

Een conceptueel informatiemodel (CIM) gaat over de concepten die een rol spelen in een domein, de begrippen, hun kenmerken en hun onderlinge relaties. Deze informatie uit het domein kan daarmee opgevraagd en uitgewisseld kan worden. Deze informatie wordt beschreven in de taal en terminologie en definities van dit domein.

Dit conceptuele informatiemodel is een model van de informatie die wordt gekend en gebruikt binnen het domein Omgevingswet binnen het kader van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit zijn juridische regels over activiteiten, functies, omgevingsnormen, omgevingswaarden, beperkingengebieden, en de werkingsgebieden waar deze gelden. Het conceptuele informatiemodel in dit document beschrijft daarmee dat deze gegevens beschikbaar zijn vanuit het DSO.

Een CIM beschrijft sec de informatie. Hoe en waar deze informatie precies gebruikt wordt is geen onderdeel van dit informatiemodel. Anders gezegd, de informatie zoals beschreven in dit model mag overal waar dit nuttig is gebruikt en toegepast worden. In een keten, in processen, in een product, in een API, in XML of JSON et cetera. Het CIM is in deze onafhankelijk van implementatie en techniek opgezet. Dit maakt het mogelijk om de informatie in verschillende ketens en in verschillende technieken te implementeren, met behoud van betekenis¹.

Dit CIM beschrijft niet het domein van officiële overheidspublicaties (OP). Termen zoals een artikel of een omgevingsdocument zijn wel relevant voor het DSO, maar staan niet gedefinieerd in dit CIM. Als er sprake is van een keten c.q. een uitwisselingsmodel waarin delen uit het OP domein en delen uit het OW domein bij elkaar komen, dan kan dit CIM gebruikt worden als bron, samen met andere bronnen, zoals het CIM van OP. Zie ook: [De relatie met omgevingsdocumenten en met een artikel](#)~~De relatie met omgevingsdocumenten en met een artikel.~~

Formatt

Dit CIM bestaat uit een beschrijving van de informatie, in tekst en in UML en is object georiënteerd, waar dit kan. De beschrijving volgt hierbij een standaard voor het beschrijven van informatiemodellen, te weten het metamodel voor informatiemodellen (MIM). Een korte samenvatting hiervan is weergegeven in de toelichtende bijlage.

De beschrijving van dit CIM bestaat uit drie delen:

1. Een overzicht van de objecttypen;
2. Een overzicht van de kenmerken van de objecttypen;
3. Toelichtingen – met o.a. wat een objecttype is en wat onder kenmerken wordt verstaan.

Deze delen worden in de volgende pagina's beschreven.

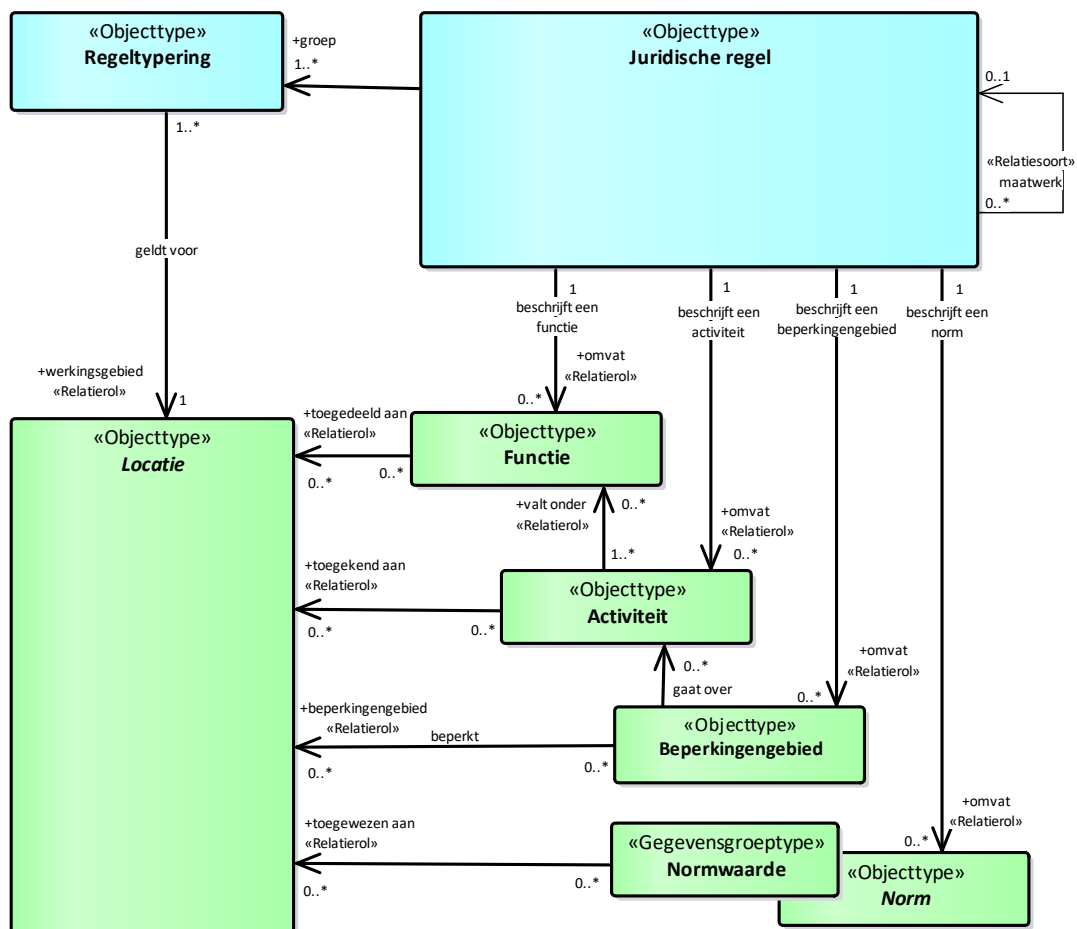
¹ Het is hierbij niet de bedoeling dat hierbij informatieverlies optreedt en dat de informatie niet meer voldoet aan de in dit model beschreven definities. Oftewel, de informatie mag anders worden vormgegeven als dit gewenst is voor een bepaalde toepassing of techniek, mits die informatie er ook weer eenduidig uit te halen is, op een goed beschreven manier, zodat deze weer conform de betekenis en structuur is zoals aangegeven in dit informatiemodel. Dit wordt nog verder toegelicht op het einde van dit document.

Overzicht objecttypes

Onderstaand diagram geeft een overzicht van alle onderkende onderwerpen van gesprek, zoals een activiteit, een regel, een functie, enzovoorts. Hierover wordt informatie bijgehouden. Hier gaat het om binnen het domein. We noemen alle gelijksoortige onderwerpen van gesprek een objecttype. Zo is een functie 'horeca in het centrumgebied' niet gelijk aan de functie 'natuurgebied met water', maar beide zijn wel een functie en worden informatiekundig als gelijksoortig gezien, te weten als een functie met een vrij te kiezen naam.

Een objecttype kan vervolgens verder beschreven worden door er kenmerken aan toe te kennen, zoals het kenmerk 'naam' bij een functie, of het kenmerk 'regelkwalificatie' bij een regel. Hiervan kan dan per kenmerk informatie worden vastgelegd of uitgewisseld. De kenmerken worden beschreven in het volgende hoofdstuk.

Eerst volgt een overzicht van de objecttypes².

Overzicht – Omgevingswet – versie 0.96 (met scope van 0.96)

² Wat precies onder een objecttype verstaan wordt, is te lezen in de MIM standaard. Dit is een standaard voor het modelleren van informatiemodellen. Hierin staat ook uitgelegd wat er verstaan wordt onder een relatiesoort, een relatierol, een gegevensgroeotype etc.

Objecttype Juridische regel

Naam	Juridische regel
Definitie	De beschrijving van een regel met juridische werkingskracht, binnen het domein van de omgevingswet. Een regel omschrijft o.a. normen en/of functies en beperkingen gerelateerd aan activiteiten voor een bepaalde locatie in de fysieke leefomgeving.
Toelichting	<p>Een juridische regel wordt altijd opgesteld in de context van andere juridische regels. Deze context is altijd van belang bij het juridisch interpreteren van de regel(s).</p> <p>Het is de juridische regel die juridische werkingskracht geeft aan een functie, activiteit, norm of beperkingengebied.</p> <p>Het is niet mogelijk om te verwijzen naar afzonderlijke individuele regels. Daarom heeft een juridische regel geen identificatie.</p>

Objecttype Regeltypering

Naam	Regeltypering
Definitie	Een groep van bij elkaar behorende juridische regels.
Toelichting	<p>De groep moet altijd beschouwd worden als bij elkaar behorend.</p> <p>In spreektaal zeggen we, een groep van bij elkaar behorende regels hebben een werkingsgebied. Informatiekundig zeggen we, een Regeltypering heeft een kenmerk 'werkingsgebied', welke verwijst naar een Locatie.</p> <p>Het is mogelijk om te verwijzen naar een regeltypering. Daarom heeft een regeltypering een identificatie.</p>

Objecttype Activiteit

Naam	Activiteit
Definitie	Een activiteit is ieder menselijk handelen waarbij, of ieder menselijk nalaten waardoor een verandering of effect in de fysieke leefomgeving wordt of kan worden bewerkstelligd.
Toelichting	<p>Het objecttype activiteit is een typering van alle activiteiten die bijvoorbeeld een initiatiefnemer kan uitvoeren in de leefomgeving. Er wordt niet een activiteit bedoeld die een initiatiefnemer voornemens is om uit te voeren, maar het type activiteit waarover regels opgesteld zijn. De regel geeft aan dat activiteiten van een bepaald type activiteit wel of niet zijn toegestaan zijn op deze locatie en onder welke voorwaarden.</p> <p>De activiteit is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor de activiteit of activiteiten. De gehele juridische tekst is te vinden in de juridische regel, en niet in dit objecttype.</p> <p>In spreektaal zeggen we, een Activiteit is wel of niet toegestaan voor een Locatie. Informatiekundig zeggen we, een Activiteit heeft een kenmerk 'toegekend aan', welke verwijst naar een Locatie.</p> <p>Activiteiten met herkomst de AMvB/BAL komen maar één keer voor. De</p>

identificatie hiervoor is te vinden in de desbetreffende regeling, de identificatie van de activiteit aldaar moet gebruikt worden om ernaar te verwijzen.

De relatie van activiteit naar Locatie noemen we niet werkingsgebied. Werkingsgebied is een juridische term, als je denkt vanuit de juridische regels. Daarom heet de relatie van activiteit naar Locatie: 'toegekend aan'.

Objecttype Functie

Naam	Functie
Definitie	Een functie is het gebruiksdoel of de bijzondere eigenschap die een onderdeel van de fysieke leefomgeving op een bepaalde locatie heeft.
Toelichting	In spreektaal zeggen we: een gebied heeft een functie, of een functie is toegedeeld aan een gebied. Informatiekundig zeggen we, een functie geldt voor een of meerdere locaties. De functie is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor de functie of functies. De gehele juridische tekst is te vinden in de juridische regel, en niet in dit objecttype.

Objecttype Beperkingengebied

Naam	Beperkingengebied
Definitie	Het gebied waarvoor een juridische beperking, zoals opgenomen in de juridische regel, geldt.
Toelichting	Een juridische beperking is een juridische regel welke geldt voor een gebied en een beperking betreft. De regel geeft aan dat er, vanwege de aanwezigheid van een werk of object, regels gelden over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor dat werk of object. Het beperkingengebied is niet de regel zelf. De regel beschrijft wat er juridisch geldt voor het beperkingengebied of beperkingengebieden. De gehele juridische tekst is te vinden in de juridische regel, en niet in dit objecttype.

Objecttype Omgevingswaarde

Naam	Omgevingswaarde
Definitie	Omgevingswaarden zijn normen die de gewenste staat of kwaliteit van de fysieke leefomgeving of een onderdeel daarvan als beleidsdoel vastleggen. Omgevingswaarden worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Een omgevingswaarde is bindend voor de overheid die de omgevingswaarde heeft vastgesteld en heeft geen rechtstreekse werking voor anderen. Omgevingswaarden zijn een concretisering van de maatschappelijke doelen die met de omgevingswet worden nagestreefd. Zij hebben betrekking op de hoedanigheid en eigenschappen van de fysieke leefomgeving (de staat, kwaliteit of inrichting van de omgeving). Omgevingswaarden dienen als referentiekader bij de inzet van instrumenten en bevoegdheden van de overheid.

Objecttype Omgevingsnorm

Naam	Omgevingsnorm
Definitie	Omgevingsnorm wordt gebruikt voor die in een omgevingsdocument met regels gestelde en in een meetbare waarde uit te drukken normen die voor iedereen gelden en die het bevoegd gezag op verschillende locaties verschillende waarden wil geven die het inzichtelijk wil weergeven.
Toelichting	

Objecttype Norm

Naam	Norm
Definitie	Een omgevingswaarde of een omgevingsnorm, met een normatief karakter, welke beschreven worden middels normwaarden. Een normwaarde kan kwalitatief of kwantitatief zijn.
Toelichting	<p>Een norm kan bestaan uit meerdere normwaarden, die dan veelal afzonderlijk gelden voor aparte gebieden. Bijvoorbeeld: de norm maximale bouwhoogte bestaat uit twee normwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none">• De maximale bouwhoogte van 10 meter geldt voor een aantal locaties• de maximale bouwhoogte van 12 meter geldt voor een aantal andere locaties. <p>Een juridische regel geeft de norm als geheel werkingskracht.</p>

Objecttype Gebied

Naam	Gebied
Definitie	Een gebied is een op zichzelf staande geometrisch afgebakende 'ruimte' in de fysieke leefomgeving. De geometrische afbakening is juridische van aard, oftewel is niet fysiek van aard en bevindt zich niet in de fysieke werkelijkheid. Anders gezegd, de afbakening is virtueel.
Toelichting	<p>Het gebied kan wel geïnspireerd zijn op een fysiek gebied in de werkelijkheid, of op een andere virtuele afbakening, zoals van een perceel, maar is daarmee niet hetzelfde.</p> <p>Een gebied wordt gezien als een zelfstandig object, die bij zelfstandig besluit kan wijzigen (een andere geometrie kan krijgen).</p> <p>De termen gebied en locatie en werkingsgebied worden in de spreektaal nog wel eens door elkaar heen gebruikt. Vanuit de context van een regel wordt er altijd bedoeld een werkingsgebied, welke een locatie is. Deze locatie is dan meestal een gebied, maar kan ook een locatiegroep zijn, bestaande uit meerdere gebieden, die samen tegelijk worden beschouwd.</p>

Objecttype LocatieGroep

Naam	LocatieGroep
Definitie	Een groep van bij elkaar behorende gebieden, die tesamen één Locatie c.q. werkingsgebied van een regel kunnen vormen.
Toelichting	De locatiegroep is een modelmatige constructie, die het mogelijk maakt om de gebieden, waar het om gaat, te groeperen. De locatiegroep is hierna uit te breiden, waarbij de regel zelf hetzelfde kan blijven.

Objecttype Locatie

Naam Locatie

Definitie Een locatie is een gebied of een locatiegroep.

De locatie beschrijft de ruimtelijke dimensie of ruimtelijke afbakening van een regel. Deze afbakening wordt werkingsgebied genoemd. Anders gezegd, de locatie is het werkingsgebied waar een regel geldt.

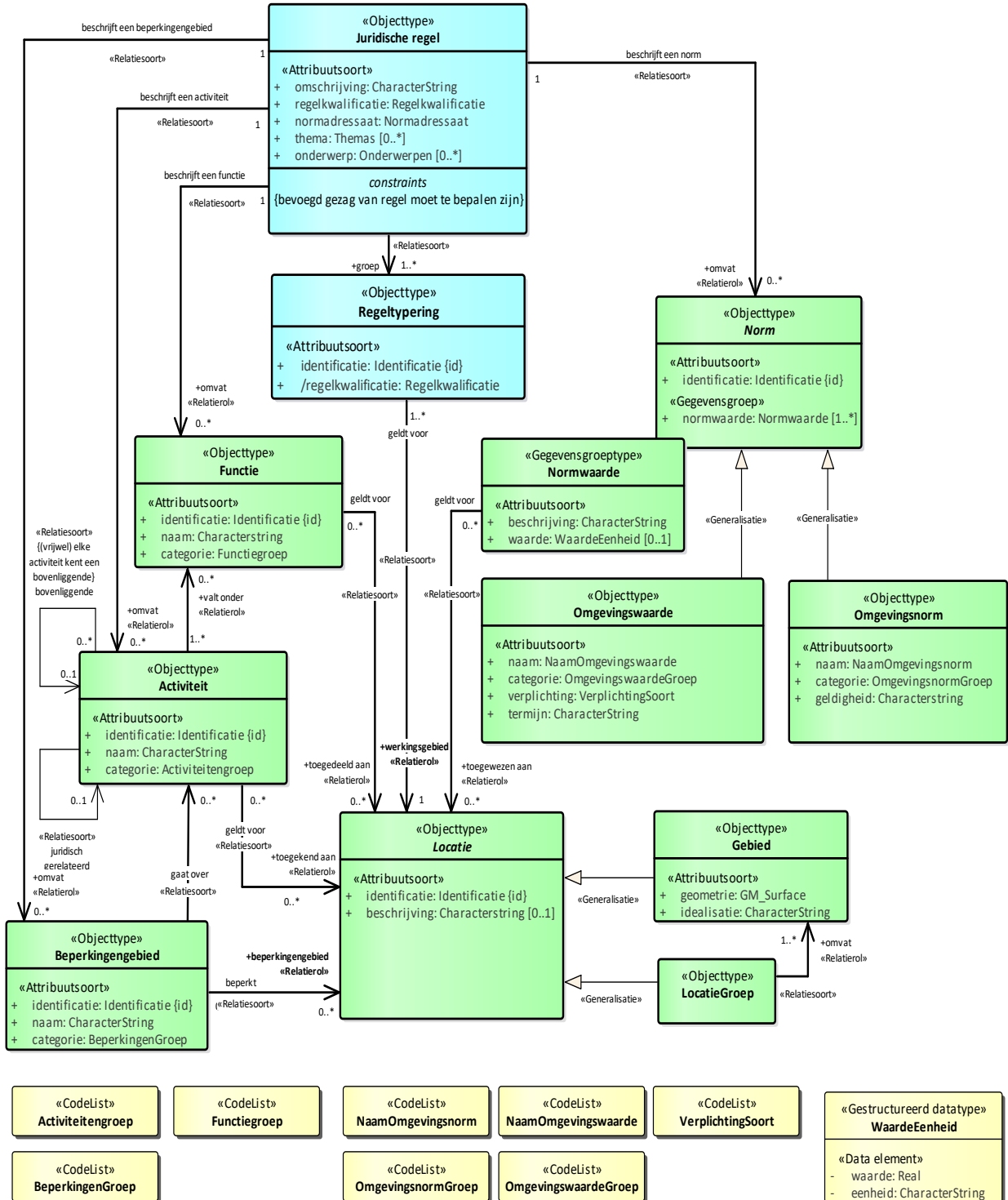
Toelichting De naam Locatie is gekozen omdat het in het informatiemodel om de locatie an sich gaat, en niet over de rol die de locatie speelt in relatie tot de regel. De Locatie wordt immers ook gebruikt en beschouwd vanuit een activiteit, een functie, of een normwaarde en vanuit dit oogpunt is de Locatie geen werkingsgebied. De term werkingsgebied is voorbehouden aan de relatie van regel naar locatie.

Als de Locatie wijzigt, dan wijzigt de regel zelf niet, maar dan wijzigt het werkingsgebied van de regel.

Het is mogelijk om dezelfde locatie te gebruiken in meerdere regels. Dit kan gewenst zijn als het werkingsgebied van elk van deze regels tegelijk mee moet wijzigen als de locatie verandert. Een verandering is bijvoorbeeld wanneer een geometrie verandert, of als er een nieuw gebied toegevoegd wordt aan een locatiegroep. Denk bijvoorbeeld aan de gemeentegrens, wanneer er gekozen is voor een landelijk vastgestelde geometrische afbakening. Als regels worden opgesteld voor de gemeente, en de gemeente breidt uit met een extra gebied, dan bewegen de regels hiermee mee. Dit kan gewenst zijn. Zo ja, dan is het meervoudig gebruiken van deze locatie als werkingsgebied een goede manier van werken. Maar het kan ook ongewenst zijn. Het is daarom ook mogelijk om juist aparte locaties te gebruiken die een gelijke geometrische afbakening kennen. Dit kan nodig zijn wanneer de geometrische afbakening van een regel juist niet mee mag veranderen als de locatie hiervan moet wijzigen vanuit een andere regel. Zo kunnen er bijvoorbeeld 10 verschillende regels tegelijkertijd geldig zijn, op evenzoveel geometrisch afgebakende locaties, waarbij de locaties exact dezelfde geometrie hebben, en geïnspireerd zijn op exact dezelfde fysieke locatie. Toch is er dan juridisch sprake van 10 verschillende locaties.

Overzicht kenmerken

Onderstaand diagram geeft een overzicht van alle onderkende kenmerken van de in de vorige bladzijden genoemde objecttypes. Deze kenmerken zijn gemodelleerd als attribuutsoorten, gegevensgroepen en relaties. Verder is van elk kenmerk het datatype aangegeven.

Alle gele modelementen zijn datatypes. Degenen die aangeduid zijn met <<codelist>> zijn allemaal onder dezelfde naam terug te vinden in de TPOD publicatie, in het bestand: Waardelijst TPOD Ov96.xlsx

Objecttype Juridische regel

Attribuutsoort omschrijving

Naam	omschrijving
Definitie	De letterlijke tekst waarmee de regel is omschreven. Toelichting: een regel wordt meestal omschreven met een of enkele volzinnen. Echter, welke deel van welke tekst precies een juridische regel omschrijft en waar precies dit begint en ophoudt is niet iets wat vastgesteld wordt in of met het CIM.
Formaat	CharacterString
Toelichting	

Attribuutsoort regelkwalificatie

Naam	regelkwalificatie
Definitie	
Formaat	Regelkwalificaties (waardenlijst)
Toelichting	

Attribuutsoort normadressaat

Naam	normadressaat
Definitie	
Formaat	Normadressaat (waardenlijst)
Toelichting	Bijvoorbeeld: eenieder, gemeentebestuur, provinciebestuur, waterschapsbestuur, Rijk.

Relatiesoort maatwerk

Naam	maatwerk
Definitie	Maatwerk geeft aan dat deze regel als eigenschap heeft dat deze een andere regel beperkt of verruimt. Op deze wijze kan de bovenliggende lokale(re) regelgeving op maat gemaakt worden voor de situatie en locatie aldaar. De maatwerk regels wijzigt dus de bovenliggende regel.
Gerelateerd objecttype	Juridische regel
Toelichting	

Attribuutsoort thema

Naam	thema
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een juridische regel valt.
Formaat	Themas (waardenlijst)
Toelichting	

Attribuutsoort onderwerp

Naam	onderwerp
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een juridische regel valt.
Formaat	Onderwerpen (waardenlijst)

Toelichting Het onderwerp is afkomstig uit de AMvB.

Relatiesoort beschrijft een functie

Naam beschrijft een functie
Definitie Een regel beschrijft de functie en het bijbehorende werkingsgebied. Hiermee wordt aangegeven dat deze functie wel of niet is toekend aan een locatie. Deze relatie geeft aan om welke functie dit gaat.
Gerelateerd objecttype [Functie](#)
Toelichting Een juridische regel beschrijft altijd een of meerdere functies, activiteiten, normen en/of een beperkingengebied en minimaal één hiervan.

Relatiesoort beschrijft een activiteit

Naam beschrijft een activiteit
Definitie Een regel beschrijft de activiteit en het bijbehorende werkingsgebied. Deze relatie geeft aan om welke activiteit dit gaat.
Gerelateerd objecttype [Activiteit](#)
Toelichting Een juridische regel beschrijft altijd een functie, en/of een activiteit, en/of een norm en/of een beperkingengebied.

Relatiesoort beschrijft een beperkingengebied

Naam beschrijft een beperkingengebied
Definitie Een regel beschrijft de beperking en het bijbehorende werkingsgebied. Deze relatie geeft aan om welk beperkingengebied dit gaat.
Gerelateerd objecttype [Beperkingengebied](#)
Toelichting Een juridische regel beschrijft altijd een functie, en/of een activiteit, en/of een norm en/of een beperkingengebied.

Relatiesoort beschrijft een norm

Naam beschrijft een norm
Definitie Een regel beschrijft de norm en het bijbehorende werkingsgebied. Deze relatie geeft aan om welke norm dit gaat.
Gerelateerd objecttype [Norm](#)
Toelichting Een juridische regel beschrijft altijd een functie, en/of een activiteit, en/of een norm en/of een beperkingengebied.

Objecttype Regeltypering

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort regelkwalificatie

Naam	regelkwalificatie
Definitie	Zie regelkwalificatie bij juridische regel.
Formaat	Regelkwalificaties (waardenlijst)
Indicatie afleidbaar	Ja
Toelichting	Alle juridische regels in dezelfde regeltypering hebben dezelfde regelkwalificatie. De regeltypering kan deze afleiden van de regels en vice versa.

Relatiesoort geldt voor

Naam	geldt voor
Definitie	Een specifieke regel geldt voor een specifieke locatie, ook wel gebied genoemd. De locatie begrensd de regel.
Gerelateerd objecttype	Locatie

Objecttype Activiteit

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een korte omschrijving van de activiteit.
Formaat	CharacterString
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een juridische regel valt. Een activiteit kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van activiteitengroepen.
Formaat	Activiteitengroep
Toelichting	

Relatiesoort geldt voor

Naam	geldt voor
Definitie	Deze specifieke activiteit is toegekend aan deze specifieke locatie.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	<p>Elke activiteit geldt voor minimaal één locatie. Als er geen regel is die over deze activiteit gaat, dan heeft deze per definitie ook geen juridische werking. Er is dus altijd sprake een locatie bij een activiteit. Let hierbij goed op het volgende:</p> <p>Deze relatie wordt alleen gelegd als deze afwijkt van het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Als deze relatie niet is gelegd, dan is de locatie dus gelijk aan het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Een kardinaliteit van 0 betekent dat de locatie van de norm gelijk is aan het werkingsgebied van de regel, en dus niet dat de normwaarde niet is toegewezen aan een locatie.</p>

Relatiesoort valt onder

Naam	valt onder
Definitie	Elke activiteit valt onder een functie. De relatie geeft aan welke activiteit dit betreft.
Gerelateerd objecttype	Functie
Toelichting	

Relatiesoort bovenliggende

Naam	bovenliggende
Definitie	Een hiërarchische relatie die de taxonomie uitdrukt die aanwezig is tussen activiteiten.
Gerelateerd objecttype	Activiteit
Toelichting	Elke activiteit valt onder een juridisch bovenliggende activiteit. Hiermee wordt een relatie gelegd naar de activiteiten die op AMvB niveau juridisch zijn vastgelegd. De activiteiten op AMvB niveau is een vaste lijst, die in theorie wel uit kan breiden, maar dit gebeurt weinig. De activiteiten die niet in de AMvB zijn opgenomen vallen onder de lokale regelgeving en deze activiteiten worden door bevoegd gezag specifiek toegekend per locatie. Hier zijn er heel veel van en deze geven invulling aan de inrichting van de leefomgeving. Het kan zijn dat de bovenliggende activiteit ook lokaal is, en niet in de AMvB voorkomt. Een bevoegd gezag kan dus lokaal een eigen taxonomie opbouwen.

Relatiesoort juridisch gerelateerd

Naam	juridisch gerelateerd
Definitie	Een andere activiteit die juridisch verband houden met deze activiteit. Hiervoor geldt, in aanvulling op de regels die voor de activiteit zelf zijn beschreven, dat ook de regels die voor de aangegeven gerelateerde activiteit(en) zijn opgenomen gelden.
Gerelateerd objecttype	Activiteit
Toelichting	

Objecttype Functie

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een korte omschrijving van de functie.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een functie regel valt. Een functie kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van functiegroepen.
Formaat	Functiegroep (waardenlijst)
Toelichting	Een functiegroep is niet een juridische term. De functiegroep bepaalt mede hoe een kaartbeeld wordt opgebouwd en niet elke functie kan een eigen symbool of kleur krijgen. Daarom worden soortgelijke functies in zo'n situatie bij elkaar gegroepeerd.

Relatierol toegeedeeld aan

Naam	toegeedeeld aan
Definitie	
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	Deze functie is toegewezen door bevoegd gezag aan deze locatie(s). Elke functie geldt voor minimaal één locatie. Deze relatie wordt altijd gelegd.

Relatiesoort geldt voor

Naam	geldt voor
Definitie	Deze specifieke functie is toegekend aan deze specifieke locatie.
Gerelateerd objecttype	Locatie
Toelichting	<p>Elke functie geldt voor minimaal één locatie. Als er geen locatie bestaat bij een functie, dan heeft de functie weinig zin. Als er geen regel is die over deze functie gaat, dan heeft deze per definitie ook geen juridische werking. Er is dus altijd sprake een locatie bij een functie. Let hierbij goed op het volgende:</p> <p>Deze relatie wordt alleen gelegd als deze afwijkt van het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Als deze relatie niet is gelegd, dan is de locatie dus gelijk aan het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Een kardinaliteit van 0 betekent dat de locatie van de norm gelijk is aan het werkingsgebied van de regel, en dus niet dat de normwaarde niet is toegewezen aan een</p>

locatie.

Er kan ook gezegd worden dat een locatie heeft deze functie toegeedeeld gekregen.

Objecttype Beperkingengebied

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	De unieke identificatie waaronder elk object van dit type bekend is.
Formaat	Identificatie

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	Een korte omschrijving van het beperkingengebied.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort categorie

Naam	categorie
Definitie	Een beperkingengebied kan gecategoriseerd worden tot een beperkte lijst van beperkingengroepen.
Formaat	BeperkingenGroep (Waardenlijst)
Toelichting	

Relatiesoort toegeedeeld aan

Naam	beperkingengebied
Definitie	De locatie waarvoor de beperkingengebied geldt.
Gerelateerd obecttype	Locatie
Toelichting	Elk beperkingengebied geldt voor minimaal één locatie. Als er geen locatie bestaat bij een beperkingengebied, dan heeft het beperkingengebied weinig zin. Als er geen regel is die over deze beperkingengebied gaat, dan heeft deze per definitie ook geen juridische werking. Er is dus altijd sprake een locatie bij een beperkingengebied. Let hierbij goed op het volgende:

Deze relatie wordt alleen gelegd als deze afwijkt van het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Als deze relatie niet is gelegd, dan is de locatie dus gelijk aan het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Een kardinaliteit van 0 betekent dat de locatie van de norm gelijk is aan het werkingsgebied van de regel, en dus niet dat de normwaarde niet is toegewezen aan een locatie.

Objecttype Norm

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	
Formaat	Identificatie

Gevensgroep waarde

Naam	waarde
Definitie	De kwantitatieve of kwalitatieve waarde van een norm, die geldt voor een bepaalde locatie.
Toelichting	Een modelement om een groep van kenmerken in onder te brengen, te weten de beschrijving van de normwaarde, de waarde zelf en de locatie waarvoor deze geldt. Dit modelement kent daarom geen datatype.

Attribuutsoort beschrijving van gegevensgroeytype Normwaarde

Naam	beschrijving
Definitie	De toewijzing van een normerende waarde aan een locatie in de vorm van een beschrijving. De beschrijving geeft tekstueel de betekenis weer van de normwaarde. Deze beschrijving kan kwalitatief van aard zijn of kwantitatief. Als er sprake is van een kwantitatieve normwaarde, dan is het attribuutsoort waarde ook ingevuld.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	

Attribuutsoort waarde van gegevensgroeytype Normwaarde

Naam	waarde
Definitie	De kwalitatieve waarde van een norm.
Formaat	WaardeEenheid
Toelichting	Deze waarde is alleen ingevuld als er sprake is van een kwalitatieve norm.
Juridisch gegeven	Ja

Relatiesoort geldt voor van gegevensgroeytype

Naam	geldt voor
Definitie	
Toelichting	<p>De toewijzing van een normwaarde aan de locatie heeft een sterke relatie met het werkingsgebied van de regel waarin de norm gevat is. Te weten:</p> <p>Elke normwaarde geldt voor minimaal één locatie. Als er geen locatie bestaat bij een normwaarde, dan heeft het normwaarde weinig zin. Als er geen regel is die over een norm gaat die deze normwaarde gebruikt, dan heeft deze norm per definitie ook geen juridische werking en daarmee ook de normwaarde niet. Er is dus altijd sprake een locatie bij een normwaarde en bij een norm. Let hierbij goed op het volgende:</p> <p>Deze relatie wordt alleen gelegd als deze afwijkt van het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Als deze relatie niet is gelegd, dan is de locatie dus</p>

gelijk aan het werkingsgebied van de bijbehorende regel. Een kardinaliteit 0 betekent dat de locatie van de norm gelijk is aan het werkingsgebied van de regel, en dus niet dat de normwaarde niet is toegewezen aan een locatie.

Als een norm maar één normwaarde heeft, dan is het werkingsgebied van de regel waarin de norm gevat gelijk aan de locatie waarvoor de normwaarde geldt. De geldt voor relatie wordt dan leeggelaten. Daarom is de kardinaliteit 0..1.

Echter, het komt vaak voor dat een Norm uit meerdere Normwaarden bestaat, met voor elke afzonderlijke Normwaarde een toegewezen locatie waarvoor de Normwaarde geldt. De locatie van de Normwaarde is dan niet gelijk aan het werkingsgebied van de regel, maar kent een eigen Locatie.

De locaties moeten zich op juiste wijze verhouden tot het werkingsgebied van de regel. In principe geldt dat de locatie van een Normwaarde gelegen moet zijn binnen het werkingsgebied van een regel en dat het werkingsgebied van een regel de optelsom is van de locaties van de afzonderlijke normwaarden.

Objecttype Omgevingsnorm

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	De naam van een norm, bv. maximale bouwhoogte.
Formaat	NaamOmgevingsnorm
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort type

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een omgevingsnorm valt.
Formaat	OmgevingsnormGroep (waardenlijst_

Attribuutsoort geldigheid

Naam	geldigheid
Definitie	De periode waarin de norm van toepassing is. Deze wordt gebruikt om aan te geven dat de norm niet continue geldt, maar slechts geldt in een bepaalde periode.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Voorbeeld: 'tussen 07.00 en 19.00 uur', 'in het broedseizoen'. Niet te verwarren met bijvoorbeeld periode inwerkingtreding zoals bij het vastleggen van gegevens met behoud van historie (periode van materiele geldigheid, of periode waarin regels juridisch geldig zijn).
Juridisch gegeven	Ja

Objecttype Omgevingswaarde

Attribuutsoort naam

Naam	naam
Definitie	De naam van een norm, bv. maximaal toelaatbaar geluidsniveau.
Formaat	NaamOmgevingswaarde (waardenlijst)
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Attribuutsoort type

Naam	categorie
Definitie	Een categorie, of groep, waaronder een omgevingswaarde valt.
Formaat	OmgevingswaardeGroep
Toelichting	

Attribuutsoort verplichting

Naam	verplichting
Definitie	Normen in de zin van toelaatbaarheidseisen hebben een generiek bindend karakter, juist om hanteerbaar te zijn. Ze gaan uit van overal geldig verklaarde kwaliteitsniveaus. Soms hebben ze de betekenis van een regel (de kwaliteit moet gehaald worden; resultaatverplichting), soms van een richtsnoer (de kwaliteit moet nagestreefd worden; inspanningsverplichting).
Formaat	VerplichtingSoort (waardenlijst)
Toelichting	

Attribuutsoort termijn

Naam	termijn
Definitie	De termijn waarbinnen aan de verplichting moet zijn voldaan.
Formaat	CharacterString
Toelichting	
Juridisch gegeven	Ja

Objecttype Locatie

Attribuutsoort identificatie

Naam	identificatie
Definitie	Een uniek identificerend gegeven.
Formaat	Identificatie
Toelichting	

Attribuutsoort beschrijving

Naam	beschrijving
Definitie	Tekstuele beschrijving van een Locatie.
Formaat	CHARACTERSTRING
Toelichting	Dit is geen categorisering, maar een uitleg of toelichting die de locatie nader beschrijft. Bijvoorbeeld het hele werkingsgebied van bevoegd gezag, zoals Het Koninkrijk der Nederlanden, of gemeente 'Amersfoort'. Bijvoorbeeld een natuurgebied zoals de 'Veluwe' of de rivier de 'Rijn' of het centrum van een woonplaats 'centrum Apeldoorn'.

Objecttype Gebied

Attribuutsoort geometrie

Naam	geometrie
Definitie	
Formaat	GM_Surface of een GM MultiSurface.
Toelichting	

Attribuutsoort idealisatie

Naam	idealisatie
Definitie	
Formaat	CharacterString
Toelichting	

Objecttype LocatieGroep

Relatiesoort omvat

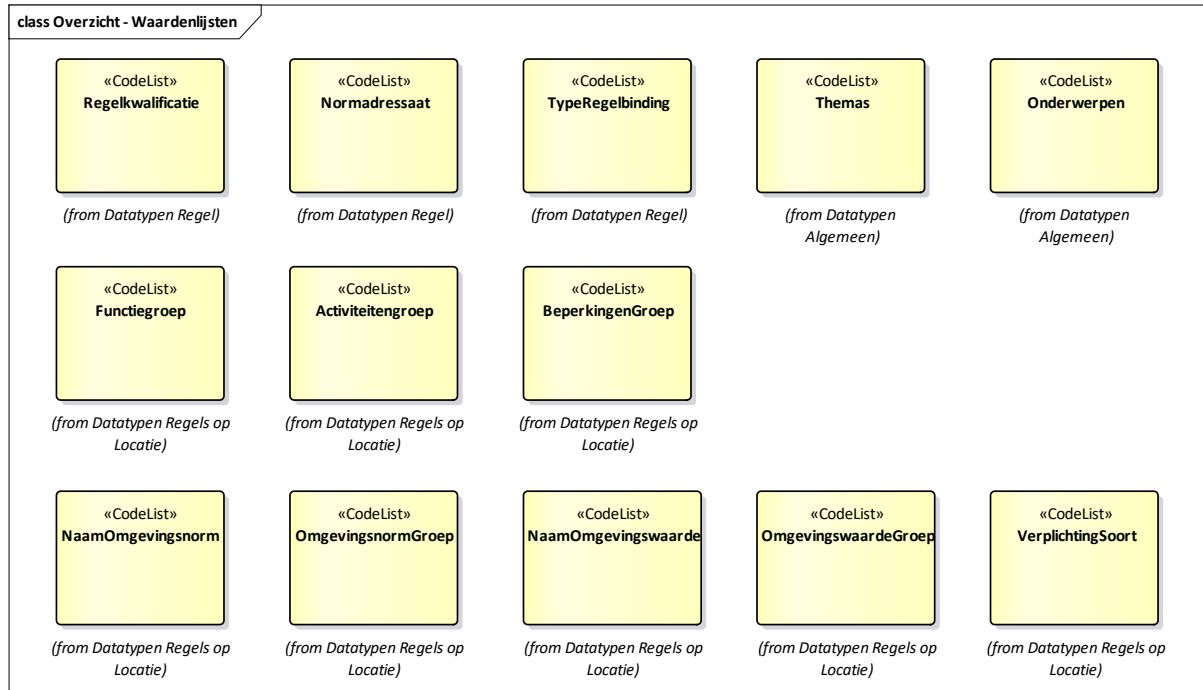
Naam	omvat
Definitie	
Gerelateerd objecttype	Gebied
Toelichting	Een locatiegroep omvat een aantal Gebieden.

Datatypes overzicht

Deze paragraaf beschrijft de datatypes die gebruikt zijn in het informatiemodel. Een datatype beschrijft de structuur van de data en kan aanvullend aangeven aan welke eisen de data zelf moet voldoen.

Waardenlijsten

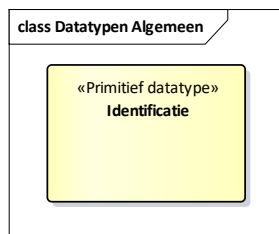
Het informatiemodel maakt veelvuldig gebruik van waardenlijsten, te weten de volgende waardenlijsten:

Overzicht – Waardenlijsten

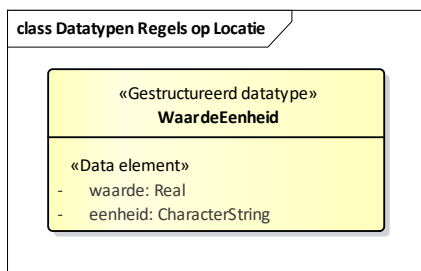
Een waardenlijst is een datatype waarin de mogelijke waarden expliciet zijn opgesomd in een lijst. De waarde van een attribuutsoort moet één van de waarden zijn uit de gespecificeerde waardenlijst. Veel van deze lijsten zijn uit te breiden met extra waarden, zonder dat het informatiemodel hierdoor verandert. Er zijn verschillende types waardenlijsten, dit informatiemodel maakt gebruik van een codelist. Dit betekent dat de toegestane waarden buiten het model in een externe waardenlijst worden beheerd en de erin opgenomen waarden aldaar te vinden zijn. Zie TPOD publicatie, in het bestand: Waardelijst TPOD 0v96.xlsx

Datatype Identificatie

Naam	Identificatie
Definitie	Een uniek en vaststaand gegeven.
Formaat	Het formaat van de identificatie moet nog gekozen worden.
Toelichting	Dit datatype is bedoeld om objecten uniek te kunnen identificeren.

Gestructureerd datatype WaardeEenheid

Data element waarde

Naam	waarde
Definitie	De kwantitatieve waarde.
Formaat	REAL
Toelichting	Bijvoorbeeld: 10

Data element eenheid

Naam	Eenheid
Definitie	De eenheid van de waarde, voluit geschreven.
Formaat	CharacterString
Toelichting	Bijvoorbeeld: decibel, meter.

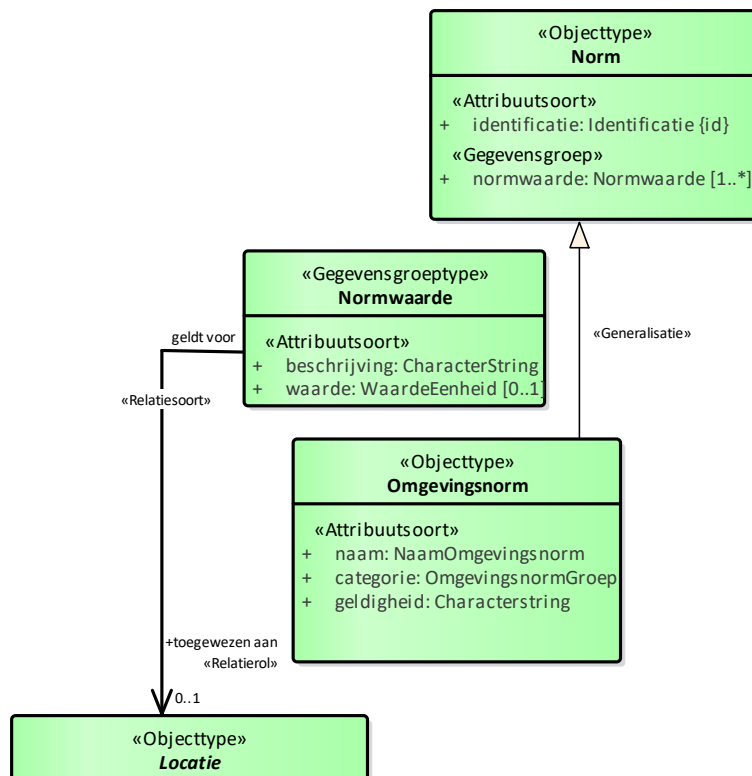
Toelichting bij het informatiemodel

Dit hoofdstuk legt het vergrootglas op bepaalde aspecten die van belang zijn bij het lezen en interpreteren van het model.

Modelelementen zoals objecttype, attribuutsoort, relatie soort et cetera

Onderstaand diagram beschrijft een Omgevingsnorm. De modelmatige beschrijving volgt het meta-model voor informatiemodellen, te vinden op <https://www.geonovum.nl/geo-standaarden/metamodel-informatiemodellering/nationaal-metamodel-voor-informatiemodellering>

In deze paragraaf wordt deze modelering kort toegelicht, aan de hand van het voorbeeld omgevingsnorm.

De Omgevingsnorm zelf is gemodelleerd als een <<objecttype>>. Hierover wordt informatie bijgehouden en hier praten we over als zelfstandige eenheid. Wanneer we het over het informatiemodel element hebben, hebben we het over het <<objecttype>> Omgevingsnorm, oftewel we hebben het dan over de structuur en de betekenis van de informatie. Wanneer een bevoegd gezag een individuele norm beschrijft, dan wordt deze structuur gevuld met data, waaronder de naam. We hebben het dan bijvoorbeeld over de omgevingsnorm maximale bouwhoogte in Apeldoorn. Elk bevoegd gezag kan verschillende omgevingsnormen opstellen en zo ontstaan er in de loop van de tijd vele. Deze noemen we niet het <<objecttype>> omgevingsnorm, maar deze normen we gewoon een omgevingsnorm.

Elk <<objecttype>> kan vervolgens verder beschreven worden door er kenmerken aan toe te kennen, waarover we afzonderlijk herkenbare informatie willen bijhouden. Denk hierbij aan de naam 'maximale bouwhoogte'. We noemen de naam een <<attribuutsoort>>, waarvoor we informatie bijhouden, te weten 'maximale bouwhoogte'. De 'maximale bouwhoogte' noemen we ook wel de data zelf, of de waarde die het kenmerk heeft, voor een individuele omgevingsnorm.

In het diagram staat een <<generalisatie>> relatie, een lijn tussen Omgevingsnorm en Norm. Dit betekent dat een elke omgevingsnorm een norm is. De Norm kent een aantal kenmerken, zoals een identificatie en een

normwaarde. De <<generalisatie>> geeft ook aan dat dit kenmerk van norm óók een kenmerk is van een/elke omgevingsnorm.

Wanneer verschillende kenmerken samen betekenisvol zijn dan groeperen we deze in een groep, te herkennen aan <<gegevensgroeptype>>. Te zien is dat de <<gegevensgroeptype>> Normwaarde als kenmerken een <<attribuutsoort>> beschrijving kent en <<relatiesoort>> geldt voor naar een <<objecttype>> Locatie. De hele normwaarde bestaat dus uit bijvoorbeeld de beschrijving 'De maximale bouwhoogte zoals deze geldt op de aangegeven locatie', een waarde '12 meter' en een geldt voor locatie 123456.

Een modelement waar <<relatiesoort>> bij staat geeft aan dat er een betekenisvol verband is met een ander objecttype. De <<relatiesoort>> geldt voor geeft aan dat de normwaarde geldt voor de gerelateerde locatie. Elke locatie is in het model ook onderkend als een zelfstandig concept, die het onderwerp van gesprek kan zijn en heeft daarom in het model ook <<objecttype>> erbij staan. De locatie heeft een kenmerk identificatie, welke in het model te herkennen aan {id}. Dit betekent dat ernaar verwezen kan worden. Een omgevingsnorm verwijst via de geldt voor relatie naar de locatie. In gewone woorden gezegd: elke individueel vastgestelde omgevingswaarde van een omgevingsnorm kan gelden voor een individueel vastgestelde locatie.

De <<relatiesoort>> geldt voor is een kenmerk van de normwaarde en niet van de locatie. Dit is te herkennen aan de pijl. De pijl geeft aan dat de relatie vanuit de normwaarde, naar de locatie gaat. De normwaarde is dus de eigenaar van de relatie, en de locatie is dit niet.

Achter de normwaarde staat [1..*]. Dit noemen we de kardinaliteit van het kenmerk, oftewel hoe vaak het kenmerk voor kan komen. De 1 geeft aan dat een norm minimaal één normwaarde kent, en de * geeft aan een norm uit meerdere normwaarden kan bestaan.

Verder kent het model datatypen, die de structuur van de data beschrijven. Zie [Datatypen overzicht](#) **Datatypen overzicht**.

Formatt

Waardenlijsten

Bekijk bijvoorbeeld een Functie.

De naam van de functie heeft als datatype een Characterstring. Dit betekent dat er gewone tekst gebruikt wordt om aan te geven wat de naam van een functie is. Er is hier niet voor een waardenlijst gekozen, omdat bevoegd gezag geheel zelf de naam van de functie bepaalt en hier een eigen diversiteit in kan aanbrengen.

«Objecttype» Functie
«Attribuutsoort» + naam: Characterstring + categorie: Functiegroep

Dit in tegenstelling tot de categorie functiegroep. De categorie geeft aan dat verschillende functies, met verschillende functienamen, tot dezelfde categorie behoren. Zo kan de functie 'hooilanden' tot de categorie 'agrarisch' behoren. De categorie geeft context aan de functie. De categorie die gekozen kan worden moet komen uit een <<codelist>>, genaamd functiegroep, waarin de mogelijke waarden staan opgesomd in een lijst. Deze lijst kan als het nodig is, in overleg met de beheerder van de waardenlijst, uitgebreid worden. Dit kan zonder het informatiemodel aan te passen, omdat er voor het datatype <<codelist>> is gekozen en niet voor een waardenlijst van het datatype <<enumeratie>>.

Merk verder op dat de naam van de functie een juridisch kenmerk is en de categorie een semantisch kenmerk. Om duidelijk te maken dat er sprake is van een semantisch kenmerk die een categorie aangeeft heten al dit soort kenmerken in het informatiemodel categorie en eindigt de naam van de waardenlijst altijd op groep.

Bekijk bijvoorbeeld een Omgevingsnorm.

In tegenstelling tot de naam van een functie, waarbij er voor het datatype CharacterString gekozen is, is er bij de naam van een omgevingsnorm gekozen voor het datatype <<codelist>>. De naam moet gekozen worden uit de lijst. Ook hier geldt dat deze lijst uitgebreid kan worden, in overleg met de beheerder ervan. Merk op dat de keuze voor het datatype CharacterString of Codelist niets

«Objecttype» Omgevingsnorm
«Attribuutsoort» + naam: NaamOmgevingsnorm + geldigheid: Characterstring - categorie: OmgevingsnormGroep

verandert aan de betekenis en definitie van het kenmerk zelf.

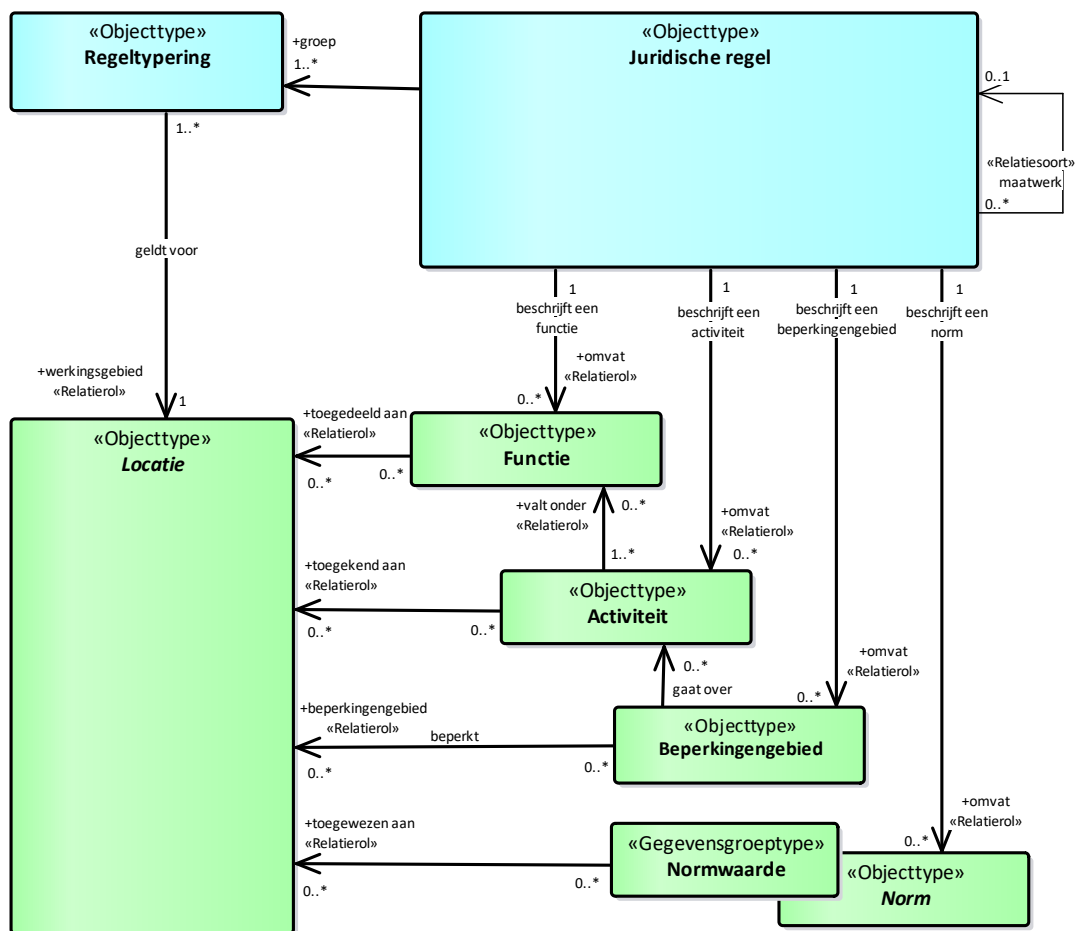
Het werkingsgebied van de regel en hoe deze zich verhoudt tot de locatie van een activiteit, functie, beperkingengebied of norm

Voor alle juridische regels geldt dat deze een werkingsgebied hebben. Dit is een relatie tussen regeltyping en locatie en dit is een juridisch kenmerk. Het kenmerk werkingsgebied is daarom altijd verplicht.

Een juridische regel beschrijft vaak een activiteit, een functie, een beperkingengebied, of een norm. Het is ook mogelijk dat één regel meerdere hiervan tegelijk beschrijft, zoals een aantal activiteiten, en het is mogelijk dat één regel een combinatie van deze beschrijft, zoals een functie en bijbehorende activiteiten.

Hierbij is het vaak zo dat het werkingsgebied van de regel ook geldt voor de in de regel beschreven activiteit(en), functie(s), beperkingengebied(en) of norm(en).

In het informatiemodel is ook te zien dat elke activiteit, functie, beperkingengebied of norm een 'eigen' directe relatie kan hebben naar een locatie. In onderstaand diagram is dit goed te zien.

Deze eigen/directe relaties heten niet werkingsgebied, omdat deze naam al voorbehouden is aan de relatie tussen regeltyping en locatie en vooral ook omdat de betekenis en het gebruik ervan niet gelijk is. Eenzelfde naam gebruiken voor iets wat niet hetzelfde is leidt dan tot verwarring. De betekenis van de eigen/directe relatie naar locatie is dat deze aangeeft waar de activiteit, functie, beperkingengebied of norm geldt. Semantisch is het ook zo dat deze relaties er altijd zijn (!).

Echter, wanneer de locatie via deze eigen/directe relatie gelijk is aan het werkingsgebied van de bijbehorende regel, dan wordt deze relatie niet gelegd. Deze relatie wordt alleen gelegd als deze afwijkt van het

werkingsgebied van de bijbehorende regel. Dit komt bijvoorbeeld voor als de locatie een kleiner gebied betreft dan het werkingsgebied van de regel. Zo kan een normwaarde maximale bouwhoogte van 10 meter gelden voor de ene locatie en een normwaarde maximale bouwhoogte van 12 meter gelden voor een andere locatie. De juridische regel wijst deze omgevingsnorm dan toe aan een werkingsgebied die al deze locaties afdekt. Zo kan aan de gehele norm in één keer via een juridische regel werkingskracht gegeven worden, terwijl aan de specifieke normwaardes de specifieke locaties kunnen worden toegewezen.

De volgende interpretatie van de eigen/directe relatie is daarom de juiste:

- Als de eigen/directe relatie naar locatie vanuit de activiteit, norm, functie of beperkingengebied niet is gelegd, dan is de locatie hiervan gelijk aan het werkingsgebied van de bijbehorende regel. De kardinaliteit [0 .. *] betekent dus dat eigen/directe relatie naar locatie niet ingevuld hoeft te worden als deze gelijk is aan het werkingsgebied van de regel. Het betekent niet dat de functie niet is toegewezen aan een locatie.
- Als de eigen/directe relatie wel is gelegd, dan is dit om de locatie specifiek te maken dan het werkingsgebied van de bijbehorende regel. De eigen/directe relatie naar locatie hoort niet buiten het werkingsgebied van de regel vallen. Als dit wel het geval is, dan geeft het werkingsgebied van de juridische regel (een locatie) aan tot waar de activiteit, norm, functie of beperkingen gebied maximaal geldt.

De relatie met omgevingsdocumenten en met een artikel

Juridische regels worden omschreven met tekst en de tekst wordt opgenomen in een artikel. Een artikel is opgenomen in een omgevingsdocument, al kennen niet alle omgevingsdocumenten een artikel. Een omgevingsdocument en een artikel zijn geen objecttypes uit het domein officiële overheidspublicaties en dit is de reden dat deze niet opgenomen zijn in dit informatiemodel.

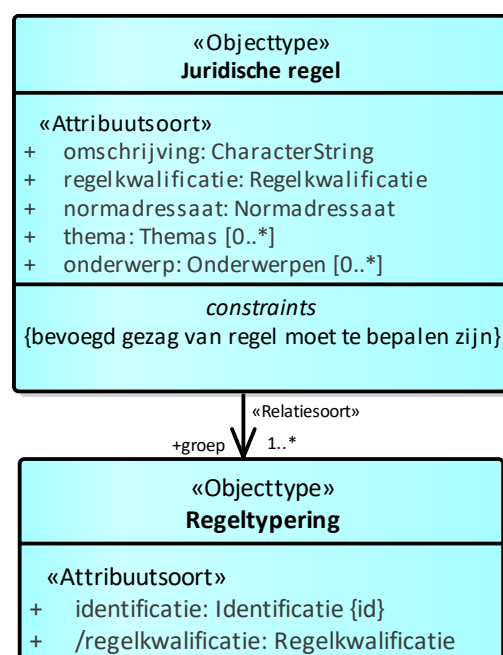
Dit informatiemodel geeft daarom niet aan hoe informatie opgenomen wordt in een artikel of in een omgevingsdocument. Dit behoort tot het domein van officiële overheidspublicaties. Wel is het zo dat de informatie in dit informatiemodel eenduidig een plek krijgt in een artikel³ zodat deze betekenisvol gebruikt kan worden in het digitale stelsel omgevingswet.

Verschillende juridische regels horen als groep bij elkaar en worden samen in een artikel opgenomen. De afzonderlijke juridische regel is wellicht ten tijde van opstellen van de tekst van een artikel wel bekend, maar na het opstellen van de tekst zijn deze niet meer als zodanig afzonderlijk terug te vinden in de tekst. Althans, niet altijd en niet altijd eenduidig. Dit is niet erg, want de gehele tekst moet gelezen worden omdat het lezen van alleen een afzonderlijke regel niet volstaat. De bij elkaar behorende regels moeten altijd in context van elkaar gelezen worden.

In het informatiemodel is daarom te zien dat:

- Een afzonderlijke juridische regel géén identificatie heeft. Er kan niet naar verwezen worden.
- Bij elkaar behorende juridische regels tot één groep behoren, genaamd regeltyping, welke wel een identificatie heeft. De afzonderlijke juridische regels worden in deze als een groep beschouwd.
- Een regeltyping een afgeleid gegeven kent, te weten regelkwalificatie. In principe kent elke afzonderlijke juridische regel kent een regelkwalificatie. Deze zijn voor alle in dezelfde regeltyping gelijk.

Merk op dat in één artikel meerdere groepen van bij elkaar behorende regels, oftewel regeltypingen, kunnen voorkomen. Alsmede dus als zodanig onderscheiden moeten kunnen worden. Voor meer informatie hierover: zie het

³ Mits een artikel van toepassing is. Niet alle informatie wordt opgenomen in een artikel.

conceptuele model voor officiële overheidspublicaties en de STOP standaard.